

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 3 maj 2011

Ö 3939-08

KLAGANDE

Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

MOTPARTER

1. AA
2. AAB
3. IB
4. OJ

Ombud för 3 och 4: Advokat BF

5. Fortum Distribution AB, 556037-7326
Box 2087
650 02 Karlstad

6. JL
7. LM
8. BM
9. MM

Dok.Id 55379

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax 08-561 666 86	08:45-12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15-15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

10. MMB

Ombud för 8–10: LM

11. HÖ

12. PÖ

Ombud för 11 och 12: Advokat LA

SAKEN

Rättegångskostnader

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2008-08-26 i mål Ö 4719-07

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen ändrar hovrättens beslut på så sätt att förordnandet att utge ersättning för IBs och OJs rättegångskostnader i hovrätten upphävs såvitt avser Kammarkollegiet.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Kammarkollegiet har yrkat att Högsta domstolen ska upphäva hovrättens beslut att ålägga kollegiet betalningsansvar för IBs och OJs rättegångskostnader i hovrätten.

IB och OJ har i Högsta domstolen gjort gällande att de inte längre är parter i målet, eftersom de överlätit den aktuella fastigheten till Göteborgs kommun.

Göteborgs kommun har bestritt att kommunen är part i målet.

PÖ och HÖ har bestritt ändring.

AA, AAB, Fortum Distribution AB, JL, LM, BM, MM och MMB har beretts tillfälle att yttra sig över Kammarkollegiets överklagande men inte hört av sig.

SKÄL

1. Hovrätten har ålagt Kammarkollegiet att svara för IBs och OJs rättegångskostnader i hovrätten. Ansvaret har förordnats att gälla solidariskt med IBs och OJs motparter vid inskrivningsmyndigheten i ett ärende om rättelse av fastighetsregistrets inskrivningsdel. I hovrätten gällde målet ett överklagande av inskrivningsmyndighetens rättelsebeslut. I Högsta domstolen gäller målet endast frågan om det har funnits stöd för att ålägga Kammarkollegiet ett rättegångskostnadsansvar.
2. Eftersom IB och OJ såvitt framkommit inte har överlätit sin fordran avseende ersättning för rättegångskostnader till Göteborgs kommun, kan kommunen inte vara part i Högsta domstolen varken enligt bestämmelserna i 13 kap. 7 § rättegångsbalken eller på annan grund.
3. Inskrivningsmyndighetens beslut om rättelse överklagades till hovrätten i enlighet med 19 kap. 32 § jordabalken i dess lydelse före den 1 juni 2008. Lagen (1996:242) om domstolsärenden är enligt dess 1 § inte tillämplig på ärenden som tas upp av hovrätt som första domstol. Bestämmelsen i 19 kap. 32 § jordabalken innehöll ingen hänvisning till ärendelagen beträffande

handläggningen i hovrätt (jfr 32 § i den nuvarande lydelsen av bestämmelsen). För förfarandet i hovrätten får då rättegångsbalken anses ha varit tillämplig (se 21 § lagen, 1946:804, om införande av nya rättegångsbalken).

4. Rättegångsbalkens 18 kap. avser ersättning för rättegångskostnader i tvistemål. Högsta domstolen har emellertid funnit reglerna i 18 kap. analogiskt tillämpliga vid domstols handläggning av vissa speciella ärenden för vilka något lagstöd för sådan tillämpning inte har förelegat (se bl.a. NJA 1994 s. 33 med hänvisningar och NJA 2001 s. 738 I och II; jfr NJA 2002 s. 613). Hovrätten har – vid bedömningen att det aktuella överklagandet var ett ärende av sådant nyss nämnt speciellt slag – således haft stöd i praxis för att förordna om parternas rättegångskostnader. För att ett sådant förordnande även ska omfatta Kammarkollegiet fordras att kollegiet varit part i målet.

5. Kammarkollegiets särskilda behörighet i ärenden om rättelse av fastighetsregistrets inskrivningsdel framgår av 19 kap. 24 och 32 §§ jordabalken (se 18 kap. 5 § jordabalken och 3 § förordningen, 2007:824, med instruktion för Kammarkollegiet). Av de nämnda bestämmelserna i jordabalken följer att Kammarkollegiet, om det inte är uppenbart obehövt, ska ges möjlighet att yttra sig innan rättelse sker samt att kollegiet har rätt att överklaga ett beslut om rättelse. Det kan tilläggas att en fastighetsägare eller rättighetshavare som drabbas av skada till följd av ett beslut om rättelse enligt 22 §, har rätt till ersättning av staten. Anspråket handläggs då av Kammarkollegiet (4 § förordning, 1995:1301, om handläggning av skadestånd mot staten).

6. Kammarkollegiet har i förevarande ärende – sedan kollegiet av hovrätten beretts tillfälle att yttra sig med anledning av överklagandet av inskrivningsmyndighetens rättelsebeslut – avgett ett yttrande. Yttrandet har inte avgetts för statens eller myndighetens egen räkning i egenskap av berörd fastighetsägare eller rättighetshavare. Kollegiet kan inte heller genom att endast ha yttrat sig

anses ha *fört talan* på det allmännas vägnar i den mening som avses i 18 kap. 16 § rättegångsbalken. Kammarkollegiets yttrande får snarast anses ha skett för att tillvarata intresset av ett korrekt fört fastighetsregister. Eftersom Kammarkollegiet inte kan anses ha intagit någon partsställning i hovrätten har det saknats rättsligt stöd för att ålägga kollegiet kostnadsansvar för IBs och OJs rättegångskostnad i hovrätten (jfr NJA 2000 s. 564).

7. Överklagandet ska således bifallas och hovrättens beslut i detta avseende ändras.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Marianne Lundius, Kerstin Calissendorff (referent), Per Virdesten, Gudmund Toijer och Agneta Bäcklund
Föredragande: Anders Norin